

Rapport efter kvalitetsgranskning

Utbildningsanordnare: Företagsekonomiska Institutet 1888 AB

Utbildning: Food & Beverage Manager

Studieort: Göteborg och Västervik

Bakgrund

Myndigheten för yrkeshögskolan har genomfört en kvalitetsgranskning av utbildningen Food & Beverage Manager.

De bedömningskriterier som vi utgår från när vi gör granskningen finns beskrivna i bifogat dokument "Kvalitetskriterier för yrkeshögskolan".

Kvalitetsgranskningens främsta syfte är att bidra till utveckling och hög kvalitet genom att hitta områden där utbildningsanordnaren kan förbättra utbildningen. Granskningen syftar också till att lyfta fram goda exempel som bidrar till utbildningens kvalitet.

I arbetet med kvalitetsgranskningen har vi använt följande underlag:

- dokument som finns i myndighetens diarium och andra databaser
- utbildningsanordnarens insända material
- svar från en enkät till de studerande
- svar från en enkät till LIA-handledare (LIA, Lärande i Arbete)
- underlag från utredarnas videointervjuer med utbildningens olika aktörer

Utredarna har den 23 september 2021 intervjuat:

Namn	Organisation	Kategori
Fredrik Önrup	Företagsekonomiska Institutet, FEI	Utbildningsledare
Andreas Degerfeldt	Verksamhetschef, FEI	Utbildningsanordnare
Elisabeth Thomson	Gothia Towers	Arbetslivsrepresentant
Martin Wiholm	ESS Group	Arbetslivsrepresentant
Ann Fagraeus	Konsult	Undervisande personal
Martin Hansson	Konsult	Undervisande personal
Joakim Haglund	Konsult	Undervisande personal
Vid granskningen intervjuade vi studerande som startade den granskade utbildningen i september 2020. 23 studerande deltog, däribland studeranderepresentanten i ledningsgruppen.		
23 studerande (74%) som startade utbildningen 2020 har besvarat MYH:s enkät.		
I samband med granskningen har två LIA-handledare besvarat vår enkät.		

Fakta om utbildningen

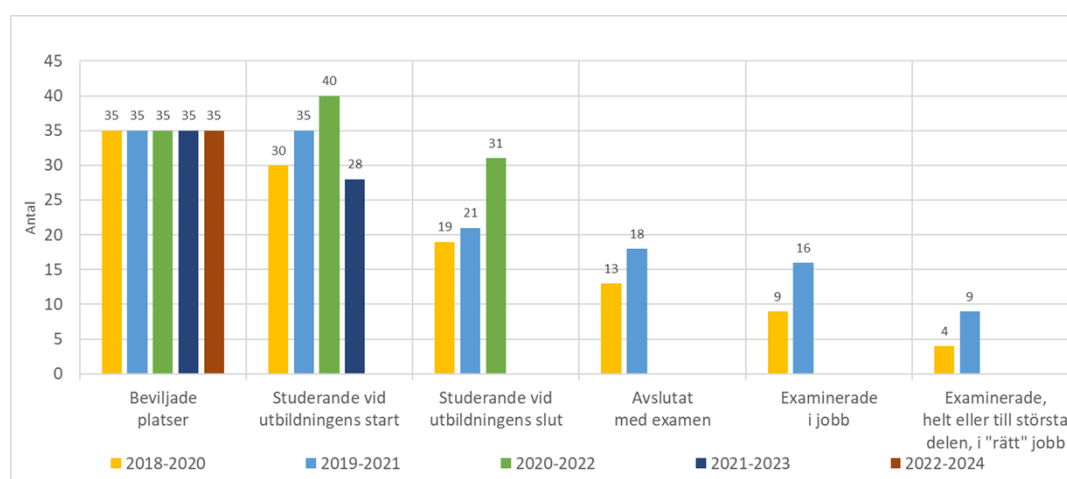
Antal Yh-poäng	300
SeQF-nivå	5
Studieform	Bunden
Studietakt	100 %
Särskilda förkunskaper	Grundläggande behörighet
Tidigare utbildningsnummer i den granskade utbildningen	-
Utbildningen leder till en yrkesroll som Food & Beverage Manager, Källarmästare, Hovmästare, Köksmästare, Plats- eller Restaurangchef.	
I omgången som startade 2020 finns idag 31 studerande, varav 16 män och 15 kvinnor. I omgången som startade 2021 finns idag 28 studerande, varav 9 män och 19 kvinnor.	
Utbildningen har en LIA-kurser på 80 Yh-poäng. Kursen läses parallellt med examensarbetet som utbildningens sista kurser.	

De två första omgångarna bedrevs i Göteborg, men med början från den omgång som startade i september 2020 bedrivs undervisningen nu både i Göteborg och Västervik.

Anordnaren bedriver sedan 2011 samma utbildning med studieort Stockholm.

Utbildningens genomströmning och resultat

Diagrammet nedan visar utbildningens genomströmning och resultat, baserat på uppgifter som anordnaren skickat in till myndigheten.

Beskrivning och bedömning av utbildningens kvalitet

Här följer myndighetens beskrivning av utbildningen och en bedömning av hur väl den uppfyller vart och ett av de tolv kvalitetskriterier som vår granskning utgår från. I de fall myndigheten identifierat förbättringsområden, så anges de efter beskrivningen.

Ledningsgruppens ledamöter

Kriterium: Ledningsgruppens ledamöter har god kunskap om de kompetensbehov som finns inom yrkesområdet	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att ledningsgruppens ledamöter har goda kunskaper om de kompetensbehov som finns inom yrkesområdet.

Ledningsgruppen har nyligen utökats med två ledamöter och har nu sju representanter från arbetslivet. Ytterligare en arbetslivsrepresentant med verksamhet i Västervik kommer att tas in i ledningsgruppen. Gruppen har en bred förankring i arbetslivet och samtliga ledamöter har god kännedom om yrkesrollen och det kompetensbehov som finns inom hotell- och restaurangnäringen.

Alla arbetslivsrepresentanter jobbar inom verksamheter som anställer personer med den kompetens som utbildningen ger. En av ledamöterna har själv gått den aktuella utbildningen.

Arbetslivsanknytning

Kriterium: Ledningsgruppen säkerställer stark arbetslivsanknytning i utbildningens alla delar	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att ledningsgruppen säkerställer stark arbetslivsanknytning i utbildningens alla delar.

Yrkesrollen Food & Beverage Manager är en vedertagen benämning i branschen så väl som internationellt. Det motsvarar källarmästare. Enligt utbildningsanordnaren och de arbetslivsrepresentanter som myndigheten intervjuat är utbildningens innehåll och mål högst relevanta för de yrkesroller som utbildningen är inriktad mot – alla chefspositioner inom hotell- eller restaurang.

I de protokoll från ledningsgruppens möten, som myndigheten tagit del av, framgår att gruppen på ett föredömligt sätt har reellt inflytande över utbildningens innehåll. Till exempel var det på initiativ från arbetslivet som ledningsgruppen 2019 införde kursen *Hållbar restaurangverksamhet*. Delvis efter erfarenheterna från att bedriva restaurang under coronapandemin, men också andra trender och förändringar i branschen, har gruppen nu gett utbildningsanordnaren i uppdrag att skapa en ny kurs - *Den digitala restaurangen*.

Flera av arbetslivsrepresentanterna har träffat de studerande för att presentera sig och sitt företag, men också för att förklara den roll som ledningsgruppen har i utbildningen. Några arbetslivsrepresentanter gästföreläser också, i olika kurser. De bidrar också till arbetslivsanknytningen genom att regelbundet erbjuda LIA-platser. Inför LIA-kursen som börjar i oktober 2021 tar samtliga företag som är representerade i ledningsgruppen emot LIA-studerande.

Utbildningsledaren har ett mycket stort kontaktnät i branschen. Något som både lärarna och arbetslivsrepresentanterna, i våra intervjuer, lyfter fram som en stor tillgång i utbildningen. Både för anskaffning av LIA-platser och för att anlita föreläsare. Till exempel föreläser personer från bransch- och arbetsgivarorganisationen Visita i en kurs.

Ledningsgruppens arbete

Kriterium: Ledningsgruppen arbetar effektivt och tar ansvar för utbildningens utveckling	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att ledningsgruppens arbete och ansvar för utbildningens utveckling behöver utvecklas.

Det finns en av ledningsgruppen fastställd arbetsordning som beskriver gruppens arbete och ansvar. Ledamöterna är väl insatta i utbildningens upplägg och hur den genomförs. Ur protokollen framgår att utbildningsledaren rapporterar till gruppen om hur det går i de

pågående kurserna och att genomförda kurs- eller terminsutvärderingar analyseras gemensamt.

Arbetslivets rekryterings- och kompetensbehov finns med som en stående punkt på ledningsgruppens möten. Ur protokollen framgår att genomströmningen på utbildningen diskuteras. Både före och under coronapandemin finns noteringar om att gruppen anser att andelen studieavbrott, vilka främst sker i början av utbildningen, är alltför omfattande. I de två första omgångarna avbröt 40 procent av de studerande sina studier före sista terminen. Anordnaren bedömer att det oftast beror på personliga skäl, som att det blir för tungt för de som valt att arbeta parallellt med sina studier. I de pågående omgångarna har studieavbrotten varit färre och i den omgång som tar examen i februari 2022, och som slutfört alla skolförslagna kurser, är avbrottsfrekvensen under 25%.

Närvaron på ledningsgruppsmötena är oftast god. I ledningsgruppen representeras Skolväsendet av en person från Göteborgs stad, med kunskap om gymnasieskolan och erfarenhet från att driva Yh-utbildning inom samma bransch. Utbildningsledaren anser att hennes medverkan stärker gruppens arbete.

Studeranderepresentanten berättar för myndigheten att ledningsgruppen lägger stor vikt vid de synpunkter från klassen som han framför på mötena.

Under coronapandemin har hela branschen drabbats hårt och företagen som finns representerade i ledningsgruppen har haft en extrem arbetsbörda och i vissa fall tvingats säga upp eller permittera delar av sin personal. Därför kunde inga ledningsgruppsmöten genomföras under hösten 2020, utan alla beslut togs per capsulam.

Myndighetens identifierade förbättringsområden

- För att öka andelen studerande som fullföljer utbildningen behöver ledningsgruppen tillsammans med anordnaren säkerställa att bilden av vad studierna kräver är tydlig, så att de studerandes förväntningar inför studietiden är rimliga och att de ges goda förutsättningar att fullfölja utbildningen.

Ledningsgruppen och kvalitetsarbete

Kriterium: Ledningsgruppen ser till att systematiskt kvalitetsarbete bedrivs	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att ledningsgruppen ser till att systematiskt kvalitetsarbete bedrivs.

Ledningsgruppen är väl insatta i det systematiska kvalitetsarbetet. Utbildningsledaren driver det regelbundna kvalitetsarbetet, med kurs- och terminsutvärderingar, och resultaten presenteras för ledningsgruppen. Något som också dokumenteras i protokollen. Hans djupa branschkunskap och kontaktnät är också en faktor för kvalitetsarbetets funktion i gränslandet mellan utbildningen och arbetslivet.

Ledningsgruppen följer upp utbildningens resultat där utbildningsledaren presenterar hur de studerande presterar och om det gjorts några studieuppehåll eller studieavbrott.

Arbetslivsrepresentanterna har också inblick i utbildningen genom de själva gör gästföreläsningar eller träffar klassen av annan anledning eller genom att vara LIA-handledare.

Organisation och resurser

Kriterium: Utbildningens organisation och resurser ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningens organisation och resurser ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål.

Utbildningsledaren är ansvarig för både utbildningen i Stockholm och denna i Göteborg och Västerвик. Däremot är ledningsgrupperna olika. Utbildningsledaren anser att han har tillräckligt med tid och resurser för att genomföra utbildningarna enligt utbildningsplanen.

Ansvarsfördelningen i utbildningen är tydlig och de studerande är väl medvetna om vem de ska vända sig till i olika frågor. Planering och schemaläggning är, enligt de studerande, tydlig och via lärportalen Canvas har de en god struktur av styrande dokument och information.

Utbildningen är upplagd så att den går att följa på plats eller på distans via anordnarens studiesystem FEIFLEX. De studerande väljer själva om de vill följa undervisningen i klassrummet, där läraren finns, eller på distans - i realtid. De studerande "finns med i klassrummet" via monitorer på väggarna och har samma möjligheter att ställa frågor som de studerande i rummet. Både lärarna och de studerande uppger för utredarna att detta system fungerar mycket väl. Flera studerande framhåller också fördelen med att kunna repetera föreläsningar eftersom allt spelas in och läggs upp på lärportalen.

Lärarna beskriver hur de tillsammans med eventuella övriga föreläsare i kursen och utbildningsledaren planerar och lägger upp det praktiska genomförandet av sin kurs. Något som de anser fungerar mycket bra.

Studerande som är i behov av individuella anpassningar eller stöd uppmanas redan i ansökningsprocessen att framföra detta till skolan. Utbildningsledaren har också regelbundna samtal med de studerande för att identifiera om någon behöver extra stöd. Utbildningsanordnaren har personal som kan kopplas in om stöd och anpassningar blir mer omfattande.

Lärande

Kriterium: Utbildningens pedagogik ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningens pedagogik ger de studerande förutsättningar att nå utbildningens mål.

Utbildningen har en tydlig inriktning mot en arbetsledande befattning med ansvar för såväl ekonomi och drift som personal och kvalitetssäkring. En stor del av de studerande har tidigare jobbat med och har erfarenheter från hotell eller restaurang och bidrar med sina erfarenheter till undervisningen i gruppdiskussioner och övningar.

De studerande berättar att en normal studievecka omfattar två hela dagar med schemabunden undervisning och övrig tid disponeras för grupparbeten eller enskilda studier. Enligt de lärare vi intervjuat är närvaron hög på föreläsningarna. Under pandemin har av förklarliga skäl de flesta valt att delta på distans, men nu när restriktionerna släpps är det allt fler som deltar på plats i klassrummet.

Målen i respektive kursplan ger en tydlig bild av vilka kunskaper, kompetenser och färdigheter som den studerande ska uppnå. I myndighetens enkät till de studerande framhåller de att kurserna upplevs relevanta för deras framtida karriär. De får kunskaper inom olika områden som livsmedelshantering, inköp, ekonomi, alkoholhantering, affärsutveckling men också teorier och regler för att leda personal.

För att ge undervisningen en tydlig koppling till arbetslivet har flera av företagen i ledningsgruppen låtit de studerande ta del av deras räkenskaper och statistik som underlag i praktiska uppgifter som de ska lösa.

I tidigare ledningsgruppsprotokoll framkommer att studerande upplevt att den röda tråden varit svår att följa. Utbildningsanordnaren har därför skapat ett pedagogiskt råd där studeranderepresentanter från varje klass tillsammans med utbildningsledaren träffas regelbundet för att kunna samla upp synpunkter och förbättringsförslag från de studerande.

Undervisande personal

Kriterium: De personer som anlitats i utbildningen för undervisning eller handledning har rätt kompetens	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att de personer som anlitats i utbildningen för undervisning eller handledning har rätt kompetens och att den nyttjas på ett bra sätt.

Utbildningsanordnaren anlitat konsulter för all undervisning, förutom de moment som utbildningsledaren ansvarar för. Anordnaren och i synnerhet utbildningsledaren har ett stort kontaktnät i branschen som används för att knyta föreläsare till utbildningen. Flera av de undervisande konsulterna har varit med i flera år, men då någon ny föreläsare engageras så gör utbildningsledaren en introduktion som omfattar både pedagogiska principer och kursmomentets roll i utbildningen.

Samtliga föreläsare har lång arbetslivserfarenhet från sina specialområden och många från just hotell och restaurang. I studerandeenkäten såväl som i anordnarens egna kursutvärderingar får lärarna goda vitsord, både kring sina fackkunskaper och på sättet de förmedlar dessa.

För att ge föreläsarna kompetensutveckling och möjlighet till kollegialt utbyte arrangerar FEI årligen *Föreläsarnas dag*, dit alla föreläsare inom YH-utbildningarna bjuds in.

Samverkan med LIA-platserna

Kriterium: Utbildningsanordnaren har god samverkan med LIA-arbetsplatserna	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningsanordnaren har god samverkan med LIA-arbetsplatserna.

Utbildningsanordnaren har, främst via utbildningsledarens kontakter, ett stort nätverk av restauranger och hotell som normalt erbjuder tillräckligt antal LIA-platser. Under coronapandemin 2020–21 fick dock många företag reducera sin verksamhet kraftigt och flera tvingades friställa delar av sin personal. Därför fick en stor del av klassen (omgången 2019–21) ingen möjlighet att komma ut på en arbetsplats utan de fick göra en skolförlagd LIA i form av ett projektarbete som anpassats för att kursmålen ändå kunde nås.

Vid myndighetens granskning, fyra veckor före LIA-kurs för omgången som startade 2020, hade alla utom 3–4 studerande redan fått en arbetsplatsförlagd LIA-plats.

Om inte utbildningsledaren känner till en LIA-plats som blir aktuell tar han kontakt för att säkerställa att de kan erbjuda relevanta uppgifter för den studerande. Inför LIA upprättar den studerande ett avtal med sin LIA-handledare där målen för LIA:n specificeras och hur den studerande ska kunna nå dem.

Utbildningsledaren besöker alla studerande på deras LIA-platser, om det är praktiskt möjligt, för att säkerställa att arbetsuppgifterna är relevanta och för att via handledaren få veta om utbildningen har rätt innehåll för att en studerande från skolan får den kompetens som de efterfrågar.

LIA som en del av utbildningen

Kriterium: LIA är en väl fungerande del av utbildningen	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
---	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att LIA är en integrerad och väl fungerande del av utbildningen.

LIA-kursen (80 Yh-poäng) läses parallellt med examensarbetet (25 Yh-poäng) och utgör därmed sammantaget mer än en tredjedel av utbildningen. Dessa kurser kommer sist i utbildningen i syfte att då kunna tillämpa de kunskaper de fått under de skolförlagda kurserna.

Utbildningsanordnaren säkerställer genom LIA-besöken och kontakt med den studerande att LIA-platsen och arbetsuppgifterna är relevanta.

Den studerande ska också göra en skriftlig presentation av sin LIA-kurs. Till klassens LIA-presentationer bjuds även nästa omgångs studerande in för att få tips och idéer kring vart de kan söka sig för sin LIA. LIA-presentationerna har tidigare samordnats med att även Stockholmsutbildningens studerande bjuds in till Göteborg.

LIA-handledningens kvalitet

Kriterium: De personer som anlitas som LIA-handledare har rätt kompetens	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningsanordnaren säkerställer att handledningen under LIA håller hög kvalitet.

För att fungera som LIA-handledare ska personen ha en yrkesroll som motsvarar den roll som utbildningen genererar eller vara chef för denna verksamhet. Vid LIA-besöket kan också utbildningsledaren ge handledaren råd om något behöver förändras i hur handledningen ges.

LIA-handledaren får allmän LIA-information från FEI och kursplanen för LIA-kursen. Handledaren ska också, tillsammans med den studerande, ge en skriftlig bedömning av hur väl den studerande har nått de olika målen i kursplanen.

Kvalitetsarbete

Kriterium: Det finns ett väl fungerande system för kvalitetsarbete	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att det finns ett väl fungerande system för kvalitetsarbete.

Kvalitetsarbetet finns beskrivet i dokumentet *FEI:s kvalitetsarbete* som kortfattat beskriver hur kvalitetsarbetet ska bedrivas på anordnarens YH-utbildningar. Förutom kursutvärderingar efter varje kurs genomförs en sammanfattande terminsutvärdering efter varje termin. Resultaten sammanfattas och analyseras av ledningsgruppen. Både resultatet och eventuella åtgärder dokumenteras i ledningsgruppsprotokollen.

Som nämnts under avsnittet Lärande har anordnaren inordnat ett pedagogiskt råd i syfte att fånga upp de studerandes synpunkter. På myndighetens påstående i studerande-enkäten, "problem och synpunkter som vi tar upp med skolan, omhändertas inom rimlig tid", svarar huvuddelen att påståendet stämmer mycket väl.

I samband med den omgång som tog examen i februari 2021 införde anordnaren ett individuellt Exit-samtal med varje studerande för att undersöka hur de studerande upplevt sin utbildning. Genom dessa samtal framkom både det som upplevts positivt och vad som kan förbättras. Resultatet presenterades och dokumenterades på nästkommande ledningsgruppsmöte.

Värdegrund

Kriterium: Utbildningsanordnaren har ett värdegrundsarbete som utgår från mångfald, likabehandling och jämställdhet mellan könen	Det finns brister	Behöver utvecklas	Uppfyller i hög grad
--	-------------------	-------------------	----------------------

Myndigheten bedömer att utbildningsanordnaren har ett aktivt värdegrundsarbete som utgår från mångfald, likabehandling och jämställdhet mellan könen.

FEI har en likabehandlingsplan som gäller för alla deras YH-utbildningar. De studerande får ta del av den vid introduktionen till utbildningen, och i flera kurser knyter lärarna an till planen när de går igenom olika moment i sina kurser.

Vid intervjun med arbetslivsrepresentanter ur ledningsgruppen framkommer att de på mötena ofta diskuterar värdegrundsfrågor. Generellt är det många som får sitt första jobb,

eller första jobbet på den svenska arbetsmarknaden, just inom restaurang eller hotell. Det är därför viktigt att vara uppmärksam på att alla, anställda såväl som kunder, behandlas lika och att arbetsförhållandena är socialt hållbara, utan kränkningar eller diskriminerande behandling.

Vid intervjun understryker de att ledamöterna i ledningsgruppen är eniga om att det är viktigt att jobba med värdegrundsfrågor, både i branschen och på utbildningen.

Marknadsföringen för utbildningen är utformad så att den ska tilltala alla oavsett bakgrund och kön. Könsfördelningen i klasserna är relativt jämn, men något fler kvinnor än män.

Kvalitetsgranskningen har genomförts av utredarna Per Winqvist och Erland Olbers.